

Warszawa, styczeń 1983 r.

Nr 3/263

Do użytku służbowego

Egz. nr

Komunikat z badań
OCENA ZAOPATRZENIA W ŻYWNOSĆ

W listopadzie 1982 r. OBOPiSP przeprowadził kolejny sondaż dotyczący oceny stanu zaopatrzenia w artykuły żywnościowe. Przedmiotem badania, podobnie jak poprzednich, były:

- ogólna ocena zaopatrzenia w żywność,
- ocena systemu reglamentacji żywności,
- dostępność poszczególnych produktów spożywczych objętych sprzedażą kartkową,
- dostępność produktów nie objętych sprzedażą kartkową.

Opinie badanych z listopada 1982 r. zaprezentujemy w porównaniu do analogicznych danych z II półrocza 1981 tj. z okresu sprzed podwyżki cen oraz w porównaniu do I półrocza 1982 r. tzn. już po podwyżce cen.

Wszystkie te sondaże zrealizowano na reprezentatywnych próbach ogółu dorosłej ludności kraju.

Ogólna ocena stanu zaopatrzenia w artykuły spożywcze.

Jako wskaźnik ogólnej oceny stanu zaopatrzenia przyjęto opinie o zaopatrzeniu sklepów spożywczych znajdujących się w pobliżu miejsca zamieszkania badanych. Przedstawiają się one następująco:

Zaopatrzenie:	<u>Dane w %</u>		
	<u>wrzesień</u> <u>1981</u>	<u>maj</u> <u>1982</u>	<u>listopad</u> <u>1982</u>
dobrze	2	13	5
średnio	7	37	36
złe	90	47	57
- brak opinii	1	3	2

Rok 1982 przyniósł znaczną poprawę ocen zaopatrzenia w żywność /wskazuje na to znaczny spadek odsetka osób udzielających odpowiedzi, że zaopatrzenie jest złe/. Szczególnie wyraźna była poprawa ocen w pierwszym okresie po podwyżce cen; w następnych miesiącach odsetek negatywnie oceniających zaopatrzenie nieco wzrósł - jednakże nadal jest o wiele niższy niż w latach 1980 - 1981.

Przypomnieć tu należy, że w maju 1982 roku 78% ogółu badanych uznało, że stan zaopatrzenia w żywność poprawił się od czasu wprowadzenia podwyżki cen.

Ocena systemu reglamentacji żywności.

Ogólna ocena słuszności wprowadzenia kartek na produkty żywnościowe przedstawia się następująco:

w wrześniu 1981 - 79% uznało za słuszne wprowadzenie reglamentacji
w maju 1982 - 90%
a w listopadzie 1982 - 87%.

W zasadzie reglamentacja spotyka się ze stałą, wysoką aprobatą. W roku 1982 poziom tej aprobaty jeszcze nieco wzrósł m.in. ze względu na bardziej sprawne funkcjonowanie systemu sprzedaży. Świadczy o tym rozkład odpowiedzi na pytanie o czas, jakiego wymagają zakupy produktów kartkowych.

	<u>Dane w %</u>		
W porównaniu do okresu sprzed kilku miesięcy zakupy zajmują:	wrzesień 1981	maj 1982	listopad 1982
- mniej czasu	11	65	40
- tyle samo czasu	24	21	39
- więcej czasu	61	8	13
- brak opinii	4	6	8

Dostępność poszczególnych produktów spożywczych objętych sprzedażą kartkową

Jako wskaźnik dostępności przyjęto odsetek osób stwierdzających, że w okresie poprzedzającym badanie dany produkt można było "dostać zawsze". Odsetki liczone od ogólnej liczby osób, poszukujących danego produktu^{1/}.

^{1/} W komunikacie Nr 12/240 przedstawione wskaźniki dostępności produktów reglamentowanych z maja 1982 liczone były od ogółu badanych.

Poniżej prezentujemy wskaźniki dostępności produktów kartkowych w listopadzie 1982 /w porównaniu do września 1981 i maja 1982/ w kolejności od najłatwiej do najtrudniej dostępnych artykułów w listopadzie 1982:

Produkty żywnościowe	wrzesień 1981 -----	maj 1982 -----	listopad 1982 -----
- cukier	75	97	95
- mąka pszenna	74	88	93
- ryż	48	78	84
- masło	72	72	80
- wódka	37	84	78
- mięso wołowe z kością	12	57	74
- kasza /oprócz manny/	51	70	72
- margaryna	brak danych	73	67
- kasza manna	36	61	65
- kiełbasa zwyczajna	23	57	61
- wino	22	37	49
- wędliny gorszych gatunków /oprócz kiełbasy zwyczajnej i krakowskiej/	12	41	47
- smalec	brak danych	34	45
- słodycze /oprócz czekolady/	18	79	40
- mięso wołowe bez kości	4	32	31
- masło roślinne	brak danych	29	36
- mięso wieprzowe gorszego gatunku	8	41	25
- kiełbasa krakowska	6	32	25
- słonina	brak danych	19	24
- mięso wieprzowe lepszego gatunku	4	45	17
- wędliny lepszego gatunku /oprócz szynki/	3	37	11
- kawa prawdziwa	brak danych	36	8
- konserwy mięsne	5	23	8
- czekolada	67	86	6
- szynka	1	29	3
- boczek wędzony	1	12	3
- kuroczęta	25	13	2

Ponad połowa poszukujących uznała za łatwo dostępne następujące produkty reglamentowane: cukier, produkty zbożowe, masło, wódkę, margarynę, a także - mięso wołowe z kością i kiełbasę zwyczajną. Mniejsza grupa, licząca jednak ponad 1/4 wypowiedających się na ten temat uznała za łatwo dostępne: smalec, niektóre uznane za gorsze gatunki wędlin, mięso wołowe bez kości, słodycze /oprócz czekolady/, wino i masło roślinne.

Pozostałe produkty uznane zostały za łatwo dostępne jedynie przez nielicznych badanych /nie więcej niż 1/4/. Są to: kurczęta, boczek wędzony, słonina, szynka i inne lepsze gatunki wędlin, kiełbasa krakowska, mięso wieprzowe, konserwy mięsne, czekolada i kawa.

W stosunku do pierwszej połowy 1982 roku odnotować należy znaczny spadek wskaźników dostępności następujących produktów: czekolady, kawy, kurcząt, mięsa wieprzowego, słodyczy, lepszych wędlin.

Z drugiej natomiast strony nastąpił wzrost wskaźnika dostępności szeregu produktów. Za bardziej dostępne obecnie niż w pierwszym półroczu br. uznano: masło, produkty zbożowe, mięso wołowe z kością, kiełbasę zwyczajną i inne wędliny gorszych gatunków, słoninę, smalec oraz wino. Wzrosły więc wskaźniki dostępności tych produktów, które i w I półroczu były dostępne dla większości wypowiedających się.

Dostępność poszczególnych produktów spożywczych nie objętych reglamentacją

W kolejnym zestawieniu prezentujemy wskaźniki dostępności produktów będących w wolnej sprzedaży. Jako wskaźniki dostępności przyjęto odsetki badanych odpowiadających, że "dany produkt można było dostać zawsze", procentowane od liczby osób poszukujących tego produktu^{2/}.

Dane z listopada 1982 r. porównujemy do danych z maja 1982 /dla okresu jesienno-zimowego 1981 roku - brak danych/.

^{2/} W komunikacie Nr 12/240 wskaźniki dostępności produktów niereglamentowanych w maju 1982 obliczono przyjmując za podstawę procentowania ogół badanych.

Produkty żywnościowe	maj <u>1982</u>	listopad <u>1982</u>
- jabłka	43	89
- ziemniaki	49	88
- cebula	73	86
- makaron	74	82
- włoścyczna	57	81
- chleb żytni	72	77
- ocet	79	76
- kapusta kiszona	71	75
- mleko świeże	64	73
- ogórki kiszane	62	70
- olej roślinny	38	68
- ser biały	37	48
- mleko w proszku /bez kartek/	19	48
- ser żółty	29	41
- bułka pszenna	32	38
- herbata	11	37
- dżem	15	35
- piwo	18	25
- wino krajowe	11	23
- miód naturalny	1	20
- kaszanka	14	12
- kiszka pasztetowa	11	9
- salceson	10	7
- jaja świeże	67	4
- ryby morskie	4	3
- ryby słodkowodne	2	1
- konserwy rybne	3	1
- śledzie solone	1	1

Do grupy produktów łatwo dostępnych tzn. uznanych za dostępne przez ponad połowę badanych zaliczyć można chleb, mleko, makaron, ocet, olej oraz jabłka i warzywa. Do średnio dostępnych /wskaźnik - powyżej 1/4 ogółu/: sery, herbatę, bułkę pszenną, dżem, mleko w proszku.

Pozostałe produkty przedstawione do oceny uznano raczej za niedostępne. W grupie tej zawierają się przede wszystkim ryby, jaja, wyroby półmięsne.

W ocenie badanych większość wymienionych produktów niereglamento-

wanych jest obecnie bardziej dostępna niż w pierwszym półroczu br. Dotyczy to zwłaszcza miodu, serów, oleju, octu, herbaty, produktów mącznych, a także - jak zwykle w sezonie jesiennym: warzyw, jabłek i przetworów owocowych.

Spadła natomiast w stosunku do I półroczu dostępność wyrobów garmaze-ryjnych oraz szczególnie drastycznie - jaj. Tak niskiego wskaźnika dostępności jaj nie odnotowano w badaniach OBOPiSP nawet w sezonach jesienno-zimowych.